

Posudek oponenta bakalářské práce

Autor, název, místo, rozsah práce, rok

Hana Folkmannová, *Historie krajkářství v Českých zemích na pozadí vývoje krajkářství ve světě a historie města Vamberka*, Praha 2021. 62 stran.

Vedoucí práce: prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph.D.

Oponent: Mgr. Josef Kales

Hodnoticí kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.		x		
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.		x		
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu .		x		
Struktura práce je vyvážená a logická.			x	
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .			x	
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb .		x		
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie .		x		
Autor správně cituje .				x
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	x			

Celkové hodnocení (slovně)

Předkládaná práce přibližuje krajkářské řemeslo v podorlickém Vamberku v období 17.-20. století spolu s místní krajkářskou školou a připojuje přehled dějin města a rovněž vývoje řemesla letem téměř celým světem.

Těžiště stati spočívá - z hlediska deklarovaného tématu i badatelského přínosu - ve čtvrté a šesté kapitole (s. 34-43, resp. 47-52), jež vytěžují relevantní, byť nikoli reprezentativní soubor archiválií vamberecké provenience z 20. století. Výběr sekundární literatury, s níž v této části autorka pracuje, je odůvodněný a dostatečný, přestože se opírá o přehledové tituly starší (typu *Ottových Čech*) či akcidenční tiskoviny, muzejní brožury či webové články, aniž by rešeršovala či konzultovala některé novější odborné monografie, popř. výslovně upozornila na jejich neexistenci. V každém případě nabízí čtenáři ucelený a kompaktní přehled dějin krajkářského řemesla ve Vamberku od poloviny 19. století do přibližně 40. let 20. století. Nápadně a nepříjemně dlouhému období vymezenému lety 1671 (smrt Magdaleny Grambové) a 1889 (zahájení provozu vamberecké krajkářské školy) se ovšem práce systematicky nevěnuje a i zde zůstává čtenáři dlužna vysvětlení, co je případnou příčinou - např. absence či nedostupnost pramenů.

Za nepřilíš šťastné lze označit autorčino rozhodnutí pojmout první kapitolu coby zevrubný přehled dějin poddanského města Vamberka; jedenáctistránková (sic) kompilace je založena na mozaikové citaci tří monografií a napíná trpělivost krajkychtivého čtenáře detaily počínaje nálezem paleolitické pazourkové industrie a výsledky obecních voleb v roce 1990 konče. Souvislost s tématem práce se zde vyčerpá poznámkou o Kašparu Grambovi a krátkou zmínkou o výstavních úspěších vamberecké krajky (s. 13).

Obdobně nadbytečným se jeví encyklopedický exkurz do krajkářského řemesla v Evropě a ve světě (2. kapitola, s. 15-30), jehož existenci v lokálně zaměřené práci autorka odůvodňuje skutečností, že krajkářství ve Vamberku je „díky Magdaleně Grambové velmi spjato právě s Belgií“ (s. 1). Pojednání navíc trpí závažným metodologickým nedostatkem, pro ryzí kompiláty obdobného rozsahu bohužel příznačným. Defendentka založila strukturu celé kapitoly na populárněnaučné monografii *Krajkářství* a podle ní rozepsala podkapitoly věnované jednotlivým státům. Na páté straně se opakované odkazy na tutéž knihu zřejmě staly neúnosnými, a tak je pro zbylých deset stran částečně a nahodile nahradila jinými zdroji, svým charakterem spíše účelově nežli účelně zvolenými: v několika případech se jedná o zdroj zcela obskurní a napohled mnohem méně výtěžný nežli odpovídající kapitoly z *Krajkářství*, jež přitom měla autorka před očima (za všechny např. nepodepsaný článek na webu Asociace starožitníků, s. 22, či propagační turistický web vologdské oblasti, s. 29). Původní řazení a výběr podkapitol v podobě identické s *Krajkářstvím* ovšem zůstalo těmito účelovými injekcemi nepozměněno.

Je namístě upozornit, že obdobnou metodou autorka pravděpodobně postupovala i ve třetí kapitole o historii krajkářství v Českých zemích (s. 31-33), kdy podkladem a nosnou šablonou pro jednotlivé medailonky sloužil text přednášky České krajkářství (bez uvedení autora) z webu Masarykovy univerzity.

Výše popsané nedostatky úvodních ryze kompilačních kapitol (ovšem tvořících téměř dvě třetiny obhajované stati) činí práci **strukturně nevyváženou a obsahově nepřehlednou.**

Zásadní výhrady lze spatřovat v logice řazení poznámkového aparátu jako celku i v neúplnosti jednotlivých odkazů. Autorka průběžně a opakovaně neuvádí čísla stránek u souhrnných odkazů na zdroje jednoznačně paginované (např. na s. 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10 a dále). **To znemožňuje rekonstruovat její metodický postup, posoudit, který text je parafrází a který je autorským textem, a vyvolává zásadní pochybnosti o způsobech, jakými s parafrázemi sekundární literatury pracuje.**

Odkazy, čísla stránek obsahující, jsou v několika případech absurdní a nesmyslné. Například podkapitola 2.19. o krajkářství v Rusku (s. 26-28) má celých 14 odstavců a podle autorky je převzata z jediné stránky monografie *Krajkářství* (strana 13), přestože pohled přímo do citované publikace prozradí, že text je ve skutečnosti téměř větu po větě, jen s drobnými změnami slov a formulací, převzat ze stran 53-57 (sic!). Podobných číselně nepřesných indexací je ve stati více a bohužel i souvislé parafráze celých odstavců a stran výchozího textu (následované jediným souhrnným odkazem) jsou spíše pravidlem nežli výjimkou. Odhadem dvě třetiny textu – někde to s ohledem na neuvedení čísla stránky nejde ověřit - jsou souvislými parafrázemi. Práce obsahuje i pasáže očividně - převzaté bez formálního (a jednoznačného) uvedení zdroje, tou nejdelší je souvislá pasáž na s. 47-48 (odkaz na jejím konci je prokazatelně zdrojem toliko posledního odstavce kapitoly). **Četností, rozsahem ani významem rozhodně nenaplňují znaky vědomého plagiátu, spíše se jedná o politováníhodný důsledek výše popsané ledabylé redakce citací.**

Práce bohužel nabízí i jiné prohřešky vůči citačnímu úzu, především chybějící vypsání autora a názvu textu u odkazů na webové zdroje (s. 19-25 passim), nepřekvapivě nefunkční odkaz na autorčino offline úložiště namísto řádné URL (s. 42).

V textu najdeme několik chyb ve jménech (*Annenberg* namísto *Annaberg*, s. 31), které i přes svou překvapivost (autorka Bury *Palliserová*, uvedená v titulu citované knihy, je záhadně překřtěna na *Laccisterovou*, s. 1) neztěžují porozumění textu. Některé parafrázované pasáže nejsou terminologicky zcela čisté (sousedství *dvůr kmecí* v Sedláčkových *Hradech* autorka parafrázovala jako *panský dvůr*, s. 4, formulace na s. 6 zamlžuje sémantický rozdíl mezi *rychtářem* a *purkmistrem*). Ke cti autorky patří ovšem dodat, že pravopisná a stylistická úroveň práce je na vysoké úrovni a k formální úpravě nelze mít (s výjimkou syntaxe odkazů) velkých výhrad.

Vzhledem k výše řečenému **doporučuji bakalářskou práci k obhajobě**, s tím, že autorka odůvodní zejména způsob, jakým postupovala ve výstavbě parafrází a odkazů především ve 2. a 3. kapitole.

V Praze dne 16. května 2021

Mgr. Josef Kales